

OBRANA VÍRY.

Časopis věnovaný zájmům katolickým

s přílohou: „Kalendář pro mrtvé a živé duše“ vždy 20. dne každého měsíce.

Vychází 5. a 20. každého měsíce. — Předplatné pro Prahu: celoročně 1 zl. 75 kr. čtvrtletně 45 kr. Poštou pro Prahu i venkov celoročně 2 zl., čtvrtletně 50 kr. jednotlivá čísla po 8 kr. — Kdo předplatí na 5 výtisků, obdrží šestý nádavkem 5 výtisků prodává se v administraci za 30 kr., 20 za 1 zl., 100 za 4 zl. S přílohou „Kalendáře“ připlácí se ročně 1 zl. — Administrace v Cyr.-Met. knihtiskárně v Ostrovní ulici, redakce na Vyšehradě č. 69.

A d v e n t.

„*Hodina jest, abychom již ze sna povstali!*“
Řím. XIII.

1. Říkává se: Chvála Bohu, že a d v e n t již je zde, nyní to bude do vánoc utíkat i dne zase přibývatí!

A věru nejtrapnější bývají pozemčanu ty nekonečné listopádové noci s počasím ustavičně měnivým, ani teplým, ale ani dobře chladným. Listopad bývá jako april měsícem pro neduživé lidi osudným.

Co uvnitř nahnílého jest, to listopádové bouře ve hrob smetají! Města mrtvých — hřbitovy — těší se v listopadě nejhojnějšího přírostku. V tomto kvartále stěhuje se nejvíce obyvatelů z domů lidských do bytů podzemních — na hřbitov. Jakousi výhodu u větších městech mívají ti chudásové, kteříž skoro všecken svůj život ve vlhkých podzemních komůrkách ztrávíce o kvartále tohoto života posledním do města mrtvých opět stěhují se pod zem. Ve velikých městech chudás za živa i po smrti přebývá pod zemí.

Nám, jenž ve světle kříže žijeme, připadá ten bouřlivý, mlhavý a pochmurný podzimní čas příliš zdoluhavý. Zdá se nám, jakoby ty mlhy a mráčky listopádové hlavy naše tlačily, jakoby duši uvnitř tísnily.

Věru není doby příhodnější ku znázornění temností hříchů za dob předkřesťanských pohanských, jako ty nekonečné noci listopádové a pro-sincové. —

V prvním sešitu „Kalendáře pro mrtvé a živé duše“ bylo vypravováno, kterak prý na výstavě nebeské ukazují se obrazy jednotlivých zemí vždy ve dvojím vydání, t. ze dvou různých dob, pohanské a křesťanské. Přáli bychom si, aby obrazů takých i zde na zemi hodně se vystavovalo, a to vsudež na největších náměstích a v nejživějších ulicích měst i vsí, ba aby v každém příbytku lidském několik takých obrazů po stěnách rozvěšeno bylo. Možná, že by mnohý teď vlažný křesťan, jenž se nemodlí, do kostela nechodí, zpo-vědnice nezná a stolem Páně pohrdá, častějším pohledem na obrazy ty roz-pomenul se na nesmírná dobrodiní, jež co děkovati má kříži. I bylo by záhodno, aby vedle obrazů takých vydávaly se pro lid obšírnější popisy národů v pohanství žijících na doklad, kterak jediné kříži máme co děkovat svoji vzdělaností, průměrně značný blahobyť, jakož i bezpečnost hrdel i statků. Bylo by dále k přání, aby důstojní a veledůstojní kazatelé místo obvyklých, lidu více méně známých obsahů kázání na nedělní a sváteční evadélie,

u větší míře obírali se podrobnějšími dějinami národů, aneb aspoň aby jednotlivé pravdy křesťanské častěji dokládali příklady z dějin vzdělanosti lidské.

Neboť nikdy dosud nepřátelé kříže tolik směle neupírali všeliké zásluhy křesťanství o jednotlivé národy, jako teď. Ano mnozí přáli by si obnoviti opět ten zaniklý římský a řecký svět, svět prý to čistší lidskosti, prosté přirozenosti, jelikož — prý! — křesťanství všemu pokroku, vzdělanosti a blahobytu člověčenstva překáží a kde jak může je ničí. A nejhorší — prý! — v tom je Církev katolická, kteráž moderními svobodáři na dobro se odsuzuje.

Předhůzky tyto právě za naší doby nejčastěji se činí. Prostý lid čte to bezpočtukrát v listech i knihách, jaký pak div, že předfíkává-li se mu něco bezpočtukrát, tomu konečně i víru dává a to tím spíše, jelikož lepších listů a spisů do rukou se mu nedostává. Což máme teprv říci o ubohém lidu dělnickém, jenž po celý boží rok ve chrámu Páně takměř ani nepobude, jehož domovem továrna a chrámem ďáblova kaplička jest! Tomu tím snáze pověstnými listy, jakým ku př. u nás v Praze to jisté „S v ě t l o“ jest, rozsvítí se v hlavě čpavá petrolejová dynamitem lemovaná lampička, jež ho poučuje, že vlastně Církev a kněží, t. j. křesťanství — všecku tu nynější broznou bídu lidskou zaviuilo.

Tudíž i dělnictvu by nemálo prospívalo, aby se mu častěji před oči v pravé podobě stavil dělník — t. j. otrok — z toho krásného světa římského a řeckého.

2. Kterak hrůzný býval advent člověčenstva, než li narodil se Ten, jenž byl očekáváním národů a to především u těch Řeků a Římanů, jež naši světláři nemohou dosti vynachváliti, jací prý to bývali hodní pánové. Věru velmi podezřelé je to vychvalování světa římského a řeckého před 1500 lety zaniklého dnes, kdy tisíce svědků a dokladů jest, jaký ten svět býval. Svět ten z vlastního názoru znal a jej též popsal muž jeden, nade vši pochybnost pravdomluvný, svatý apoštol Pavel. O těch vzdělaných, hrdinných, krasomluvných Římanech, kteříž z celého podmaněného světa do města svého svázeli ohromné poklady, kteříž aby jedině město obohatili, všecka města olupovali; aby jediný národ velikým učinili, všecky ostatní pojařmili, o těch Římanech napsal sv. Pavel: „Jsou naplněni vši nepravostí, zlostí, smilstvem, lakomstvím, nešlechtností, plní závisti, vraždy, sváru, lsti, šibalství; jsou nadýmači, Boha nenávidíci, hanliví, pyšní, nadutí, nalezači zlých věcí, rodičů neposlušní, nemoudří, rozpustilí, bez přívětivosti, neдрželiví smluv, bez m i l o s r d e n s t v í. — Takový obrázek o nich podal apoštol a znatel národů, jenž nejednou kříž na kříž prošel ten krásný (!) řecký i římský svět. Každé slovo jeho o Římanech lze mnohými příklady z dějin doložiti. To dnes ti světláři nepovídají, kterak se vedlo stavu dělnickému v Římě, mžželiž o jakémsi dělnictvu vůbec se mluvíti. Dělník v starém Římě byl otrokem, jenž měl sotva tolik práva, aby směl si hlavu o zeď rozbíti. V salonech římských krasotinek, vedle drahých vonných masť a líčidel, vedle kovových zrcadel, zlatých náramků, sponek, naušnic a jiných dámských věcí, byl vždy po ruce bičik, jimiž milostpaničky a milostslečny — ovšem Římanky — nahé lokte svých služek — otrokyň -- slohaly za dosti malé pochybení. Ti stateční a bojovní Caesarové, ti rekové, svobodomylní Grachové, Brutové a Katonové a ti krasomluvní filosofové o báječných hostinách, při nichž nejdražší krmě stoly takměř prohýbaly a nejvzácnější vína hostům až z hrdel tekla, kazali otroka, jenž by byl při posluze u stolu nedopatřením rozbil koflík, z trestu rozsekati a rybám v privátních sádkách uměle chovaným za pokrm házeti. Ryby krmené masem otrokův bývaly římským labužníkům zvláštní pochoutkou.

Poměr křesťanství k otázce dělnické, kteráž vlastně před narozením Krista v starém Římě otázkou slula o t r o k á ř s k o u, nejlíp vyznačen je listem téhož apoštola k Filémonovi, kterýž list v době naší častěji by měl s kazatelem lidu se vykládati. Jeť zajisté vzorem spravedlnosti, útlocitu,

laskavé přimlavy a řekneme též zdvořilosti. Filemou — čteme v úvodě k listu tomu — byl sv. Pavlem na víru obrácený, bohatý křesťan v městě Kolossech, jenž měl sluhu, či vedle tehdejších běhů časových, otroka Onesima — pohana. Ten byl pánu svému utekl a přišel do Říma, když tam právě Pavel ponejprv vězněn byl, získán jest od něho víře Kristově. Takový odběhlec musil dle zákonů římských býti pánu svému navrácen a směl býti i na hrdle trestán, — ku př. rybám pánovým za pokrm hozen. Pavel odesílaje Onesima nazpět, přimlouvá se za něho písemně, by jej dobrotivě, již více jako bratra, než sluhu přijal. — Prosim tě — píše — za syna svého, kteréhož jsem zplodil — (na víru obrátil) — ve vězení. Ty pak přijmi ho, jako srdce mé; kteréhož já chtěl při sobě zdržeti, aby muě posluhoval místo tebe u vězení pro evangelium: ale bez rady tvé nechtěl jsem ničeho učiniti, aby dobré tvé nebylo jako bezděky, ale dobrovolně. Nebo snad proto byl na chvíli od tebe odešel, abys ho na věky přijal, již ne jako služebníka, ale místo služebníka nejmilejšího bratra. Podle těla jest tvůj poddaný a jakožto křesťan v Pánu je tvůj spolubratr. Protož máš-li mne za tovaryše, přijmi jej jako mne. Jestliže pak ti v něčem ublížil, neb jest-li ti co dlužen, mně to přičti; já Pavel — psal jsem svou rukou, já zaplatím, ať nedím tobě, žeť i ty sám sebe jsi mi dlužen (jelikož jsi mnou na víru obrácen). Tak bratře! ať já tebe v Pánu užiju: občerstviž útroby mé v Pánu. Důvěrnost maje k tvému poslušenství, psal jsem tobě, věda, že i nad to, což pravím, učiníš. —

Sv. Pavel neuvolnil pohanské otroky křiklounskými frázemi novinářskými, jak se to dnes děje v otázce dělnické, nýbrž snažil se prve získati oba: pána i otroka Kristu. Jak mile to se stalo, byla otázka dělnická — či otrokářská — rozřešena. Pak pravil Pavel: pán i otrok v Kristu jsou bratři. Já sice pánu otroka o své ujmě nepropouštím, já nechci zákony vaše občanské rušiti, avšak já radím, já prosím ve jménu Ježíše Krista, abys otroku sám, tedy z bratrské lásky dal svobodu, kterouž mu i, jsi-li pravým křesťanem, dáš.

Spůsobem tímto během tří věků rozluštila se ve starém Římě otázka otroků. S učením Kristovým otroctví naprosto se nesrovnává. Proto i bývalo prvním takořka skutkem na víru obrácených, bohatých pohanů, že otrokům svým dávali svobodu a že statky své rozdávali chudině.

Dnes v řešení otázky dělnické s mnohých stran nastupuje se cesta naskrz opáčná, kteráž žádnou měrou ku smíru nepovede. Dnes pán i sluha — dělník — jsou odkřesťanění, řekneme přímo, z pohanství. Pánům namluvila moderní věda, že Církev je proti všemu pokroku, tedy naproti nejnovějším vynálezům, naproti parostroji, telegrafu, telefonu, a dělnictvu zase namlouvá moderní novinářstvo — lžiliberalismus — že Církev odjakživa nepřála a nepřeje svobodě lidu. Oba tedy, pán i sluha, jsou odkřesťanění, odcírkvění. Otázka však dělnická toliko na půdě křesťanské platně a trvale rozřešiti se může a doufáme pevně, že i rozřeší. V novinách i knihách široce i učeně vykládá se poměr kapitálu ku práci, a zisku ku mzdě, z čehož pak vypočítává se, mnoho-li z toho pánu i sluhovi přísluší. V parlamentech určuje se doba pracovní, ve schůzích projednávají se další opatření naproti zneužívání kapitálu na úkor dělníků — — to vše je sice chvályhodné, pokud zakládá se na učení Ježíše Krista, jest však dosud velmi kusé a neúplné. Dnes ustavičně ozývají se hlasy: probůh, nebožte jen dělníka do kostela, nevydávejte jej v ruce kněží, nenuťte jej v neděli na mši! Dělník a tím méně pán, nemá státi se křesťanem, aspoň ne celým. Takhle $\frac{1}{4}$, aneb jen $\frac{1}{6}$ křesťanem, to by se ještě libilo, ale probůh jen ne celým křesťanem!

Dokud sborům zákonodárným nezalíbí se Církví katolické „carta bianca,“ volnou ruku v otázce dělnické ponechati, dotud otázka ta se nerozřeší. Dle všeho zdá se, že to ještě dlouho se nestane a proto máme za to, že doba naše strastným je adventem časů příštích, v á n o c s o c i a l n ě r e v o l u c i n í c h. — Ni Boha, ni pána! nechceme nad sebou! — toť děsné heslo, jež

v době této mezi dělnictvem se rozhláší. Právě v těchto dnech čteme v novinách: *Sensační přelíčení* bude se odbyvati dne 19, 20, a 21. listopadu u nás v Praze. Státní návladnictví podalo žalobu na tři „vůdce“ česko-německých socialistů pro zločin velezrady, uražení Veličenstva, pobuřování, přečin tajného spolčování, přestupek držení tajné tiskárny a dynamitu. V důvodech obžaloby, která 90 archů čítá, snešen jest nejzajímavější material, jehož dosud v Rakousku proti anarchistům nalezeno bylo.

Čtenář sotva že řádky tyto v rukou míti bude, bude zároveň čísti zprávy o tom *sensačním soudu*, ačkoliv máme za to, že přelíčení z dobrých příčin bude tajné.

Při vší přísnosti, jakou nauky anarchistů se potlačují, nelze jejich dalsímu se šíření zabrániti. Doba naše je osudným adventem vánoč revolučních. Valná část dělnictva evropského nedbá již vánoč Kristových. Z úst jeho neozývá se již radostný zpěv: narodil se Kristus Pán, radujme se!

Přistoupí-li ke všemu ještě úžasná bída v nastávající zimě, pak budou zvěsti ještě trapnější oznamovati se v novinách.

Neblahou bezbožeckou vědou na mnoze vyrvána byla dělnictvu víra v božského Mesiáše. Toto nemíní více v duchu putovati k jesličkám betlemským, kde společně se scházeli a společně Kristu klaněli králové a chudšové. Jesle betlemské přestávají býti pojídlem boháčů a chudšů. Dnes vyhláší se jiní lidé za mesiáše dělnictva, kteříž jiné evandélium kážou a jiné divy konají — petrolejem a dynamitem. Věru smutný to advent časův nejbliže příštích.

Pohanský římský svět sřítíl se následkem všeobecného úpadku mravů. — Všecko jest — napsal pohan Seneca — plno zločinů a neřestí. Více se nabřeší, nežli mocí — zákonem — může býti zhojeno. Nastalo závodění v ohavnosti. Každým dnem roste žádost hříchu a každým dnem klesá stud. Neřesti již neskrývají se. Prostopášnost tak již zveřejnila se, a v myslech všech tolik vzplála, že nevinnost teď nejen není řídká, nýbrž vůbec žádná. Taký byl advent v pohanském Římě.

Doba naše v mnohém se podobá tomuto světu. Naši vzdělanci a třídy zámožnější vždy více odcizují se Kristu a za nimi v těch věcech kráčí i dělnictvo, k čemuž vždy více jako dábelký kvas přiměšují se nauky anarchické a konečně i zmahající se bída, nouze o práci, nouze o chleb! Jaký to smutný advent a jak smutné vánoce!

Ku slavnosti neposkvrněného početi Blahoslavené Panny Marie.

Když dne 8. prosince roku 1854 zavzněl z Říma hlas nástupce Petrova: „Blahoslavená Panna Maria jest bez poskvrny hříchu prvotního počata“, tu hlasem tím vyrušeny byly mysle všech. Jedni přijali zprávu tuto s nadšením právě katolickým a velebili Pia IX., že vyplnil konečné přání toužebné celého světa. Jiní ale povstali, aby způsobem drzým to, co Duch svatý náměstkem Kristovým projevil, aby to do bláta a kalu zašlapali, a slova Pravdy za klam a podvod prohlásili. Všudy hlásáno, že Řím tvoří nová dogmata, nové články víry a tímto způsobem, že svírá člověčenstvo novými okovy duševní poroby. Heslem jedním tehdy bylo: pojďme na ten nenáviděný Řím a dobyvše jej, rozdrťme tu zpupnost kněžskou a zachráníme tak svobodu, pokrok a osvětlu národům! A co se stalo? Lodička Petrova přežila bez úrazu tu děsnou bouří a skála církve svaté ani se nezachvěla ve svých základech! —

Dne 8. prosince roku 1864 poděsil opět sv. Otec neznabohy celého světa. Zabědovav hořce nad úhonami a pohromami, jenžto se z bludů mnohých

na lid křesťanský vylévají, vydal list oběžný k biskupům celého katolického světa, kdež dává lidu radu, jak by se bludů moderních měl varovati a jakých věcí především pilen býti.

Tím pobouřen opět celý svět! I zuřeno a soptěno opět ze všech stran proti papeži způsobem nejsurovějším. — Pius IX. však nedbal těchto hlasův. Skála Petrova ani tehdy nebyla podvrácena a odpovědí papežovou proti těmto výlevům zlosti bylo opětné povolání koncillu do Říma dne 29. června roku 1868, jež sestoupeno býti mělo z duchovních celého světa křesťanského a k obraně a k obhájení časného i věčného blaha člověčenstva proti vlkům hltavým. A hle i tento lidumilný krok vyvolal nemalé hnutí ve všech končinách světa. Svět povstal znovu proti papeži a nejschytraleji počínali si ti, kdož mluvíce o velikolepých přípravách k příštímu koncillu konaných, mezi jiným také o „nově navržených článcích víry“ hovory vedou. A tyto hovory na pohled nevinné, skrývaly v sobě jed, jenž zvolna sice, však vzorně působil. Vždyť slovy těmi neřikali nic jiného, než co dávno již světu hlásali, totiž že církev znovu tvoří nové články víry, to jest asi tolik, jako že nové vymýšlí. —

Když pak konečně dne 18. července roku 1870 dogma o neomylnosti učitelského úřadu papeže bylo vyhlášeno, tu povstal v celém světě taký hluk a řev, že i mnozí slabí katolíci nazvali tento dekret zbytečnou novotou. Vlastní pak nepřátelé církve vytasili se znova se svou starou zbraní, že totiž dělá papež nové články víry a hájili a dokazovali pravdu svých slov takým způsobem, že mnoho jinak dobrých katolíků jim na lep sedli a svěstí se dali! A není divu! Zbraň jejich věru strašná byla. Neboť je-li pravda, že církev nové články víry vymýšlí a tvoří — pak není již sloupem pravdy. Pak není více Kristovou, není apoštolskou, není ani samospasitelnou! Zjevení Boží jsouc s apoštoly ukončeno nemůže nikterak měněno býti, jinak nebyl Kristus Bohem! Církev pak není více vůdkyní, nýbrž svědkyní člověčenstva, jemuž Bohem přinešený poklad — víru — překroutila, odcizila! Hruzná to myšlénka!

Než díky Bohu, že církev katolická až po dnešní den nezměnila učení Kristovo, že se neuchýlila v ničem od učení apoštolského, neboť články víry, které ona podle práva svého slovy vyjadřuje, nejsou nové, učení v nich obsažené jest tak staré jako církev sama, máť ono základ v učení Kristovu.

Článkem víry jest jen takové učení náboženství katolického, které o zjevení Božím, ať psaném neb ústním, základ svůj má, a k němuž se také Církev svatá veřejně přihlásila. Učení pak takové jest obsaženo v zjevení Božím dvojm způsobem, buď určitě, zjevně, jako jest: vtělení Syna Božího, na nebe vstoupení Páně a p., buď toliko všeobecně, skrytě, tak že buď přímo z nějakého výroku vyvoditi se dá, aneb plyne výsledně z jiného učení téhož zjevení. Takové učení jest na příklad o „dvoji vůli Kristově, o neposkrvněném početí Bl. Panny Marie, o neomylném úřadě učitelském papeže.“

Promluvíme o učení druhém, pakli jest totiž jenom všeobecně, skrytě v zjevení Božím obsaženo. Zde nepostačí pouhý lidský rozum, by takového učení pochopil, zde musí církev svatá, obdařena darem neomylnosti, výrokem svým věřícím oznámiti, co za pravdu Bohem zjevenou, t. j. za článek víry považovati musí.

Vynese-li tedy Církev sv. o tom neb onom učení veřejný výrok, že je za článek víry považovati nutno, netvoří nová, nebývalá dogmata, nýbrž čerpajíc ze studnice zjevení Božího, stanoví zde jasně, co tam nejasno — zakryto!

K stvrzení výroku toho mohli bychom sice rozličných dokladů v dostatečné míře uvéstí, leč obmezíme se toliko na poslední dvě prohlášení dogmatu, která tolik hluku byla zplodila.

První dogma týkající se „neposkrvněného početí Panny Marie“, jak již svrchu podotknuto, stanoveno bylo ústy náměstka Kristova roku 1854. Řekli jsme zároveň, jaký hluk tato událost po celém světě vyvolala. — Otázka

tedy jest, byl-li tento článek víry vymyšlen a nově utvořen? Nikoli! Učení toto jest již prastaré a v Církvi svaté již od nejstarších časův známo, jenom že vědomí jeho ne vždy v plném svém světle vystupovalo.

Tak již v prvních stoletích, na př. Origenes, jenž zemřel r. 254. po Kristu, praví o Panně Marii: „že nebyla ani přemlouváním hada podvedena, ani jedovatým jeho dechem nakažena.

Sv. Efrém Syrský, jenž žil ve 4. století, volá k Panně Marii: „Neposkrvněná, neporušená, docela čistá panenská Rodičko Boží, kteráž jsi světější nad Serafiny“ atd.

Sv. Ambrož († 397) nazývá ji „od vši poskrvny čistou“, sv. Augustin († 430): „Vyňata od prvního hříchu jest blahoslavená Panna.“ a sv. Jeroným († 420) nazval ji „oblakem, kterýž nebyl nikdy ve tmách, nýbrž vždy ve světle.“ —

O čem jiném mluví tito spisovatelé poapoštolští, než o neposkrvněném počtí Panny Marie? A odkud vzali oni toto učení hned v prvních stoletích, ne-li z podání apoštolského?

A konečně není celá Píseň Šalomounova stkvělým důkazem téhož učení?

Co tedy Duchem svatým naplnění pěvci starozákonní předpovídali a otcové církevní hned v prvních stoletích po Kristu veřejně vyznávali, to nemohla Církev teprve v našem věku vymyslet, aniž utvořila nové dogma přihlásivši se k učení prastarému.

Rovněž tak má se to s druhým naším článkem víry, totiž o neomylnosti úřadu učitelského sv. Otce.

Zní pak tento článek víry takto:

„Římský papež, mluví-li z kathedry, t. j. když jako pastýř a doktor všech křesťanů ustanovuje, by jisté učení víry neb mravů ode všech lidí na celém křesťanském světě přijato a zachováno bylo, tu pomocí Boží jemu samému ve svatém Petru příslibnou, z téže neomylnosti se těší, jakou chtěl náš Božský Vykupitel, by Církev jednajíc o víře neb mravech, naplněna byla. Proto i výnosy toho způsobu papeže samy ze sebe, ne pak ze souhlasu Církve nezměnitelný jsou. Kdo by pak odporoval, budiž z Církve vyobcován! —

Papež tedy jako osoba není neomylný, on může hřešit jako jiný člověk, mluví-li však jako zástupce celé Církve sv. ve slavnostním shromáždění o věcech víry — pak výrok jeho jest neomylným, neklamným!

A jest tento článek víry vymyšlen a nově utvořen? Nikoli?

V písmě sv. čteme: Slova Kristova Petrovi: „Ty jsi Petr, na té skále vzdělám Církev svou, a brány pekelné jí nepřemohou. . . . a což bys koli svázal na zemi, bude svázáno i na nebi.“ (Mat. 16.) — Zde zřejmě Kristus ujišťuje Petra a v něm i jeho nástupce, že cokoliv by on dle této sobě dané moci řádně na zemi ustanovil, to schváleno bude i v nebi, rovně jakoby Bůh sám to dovolil neb zakázal.

A čteme dále u sv. Lukáše 22, 31. a násl.: Šimone, Šimone, aj satan žádal o vás, aby vás tříbil jako pšenici; ale já jsem prosil za tebe, aby nezhylna víra tva, a ty někdy obrátě se, potvrzuj bratří svých! —

Zde tedy zřejmě praví Kristus, že prosil Otce svého nebeského za Petra a jeho nástupce, by byl silen u víře své a ve víře té potvrzoval bratří svých! A co od Pia IX. slavně bylo jako dogma vyhlášeno, to bylo již v praxi v nejstarších dobách.

Tak bylo ustanoveno na sněmu církevním v Lugdunu r. 1244 — — „aby v případě povstalých nesrovnalostí u víře vždy papež úsudkem svým rozhodl.“ —

Totéž stanoveno bylo v koncili Florentinském r. 1439, kdež i biskupové východní církve přítomni byli a výnos tento za pravý přijali. —

Jest tento článek víry tedy Piem IX. vymyšlen? Tak může buď jen slepec aneb zlomyslný podvodník tvrditi.

Vidíme tedy jaké víry můžeme přikládati svůdným slovům takových licoměrníků; nedůvěřujme dravým vlkům v rouchu ovčím k nám se loudícím; oni jsou proroci lži, kteří pod zámyslem světla věřící v blud uvéstí hodlají. My však majíce na zřeteli slíbenou Církvi svaté pomoc Páně, důvěřujme se pevně, že vždy jako dříve Církev svatá o blaho naše se stará a starati bude a uzná-li toho potřebu za dobré duším našim nějaký článek víry stanovit, budme ujistěni, že takový článek pouze z nevyvážené studnice zjevení Božího vyčerpá a to sice z vnuknutí Ducha svatého, díe slov Kristových, jenž dí: „A já prositi budu Otce a jiného Utěšitele dá vám, aby s vami zůstal na věky“ (Jan 14, 16.). *Alfa.*

Křesťané! budme praktičtí!

Od V. B.

Křesťané, pravím a nedodám katolíci, poněvadž hradby a hráze dělíci vyznavače víry Kristovy čím dále, tím více se samy bortí a trhají. Buďte pravým křesťanem a tudíž katolickým, neb žádným. Doba, kdy bude jeden ovčinec a jeden pastýř musí přijíti a přijde jistě, poněvadž Ten to pravil, jehož slova nepominou i kdy svět se skácí. (αὐτὸς ἔφα.)

Době té můžeme býti již bližší, než-li naše obrazotvornost nám očekáváti dovolí. Duchu sv. není třeba staletí, aby obnovil tvář země; jedním okamžikem může rozehráti miliony srdcí nejstudenejších.

Kdo by se byl letos nadál, že republikáni francouzští přijdou do úzkých se svou bezbožeckou vládou? Zajisté musí nyní obrátiti list, aby se moc jejich neskácela. Kdož ví, zda-li právě krvavé pronásledování křesťanů v Anamu není semenem pokřesťení národa toho velikého Čínského? A což máme říci o podivném obratu, kdy železný muž na Sprévé uznává papeže za prostředníka ve sporu o Karolínské ostrovy?

Vše možno u Boha; ale i na nás jest, abychom seť jsme, přičinili se o rozšíření království božího na zemi.

Dobře by bylo, kdyby za nynějšího návalu mladíků ku stavu duchovnímu obětovalo se několik na missie, buď v Bosně neb zámoří: Číny, Japau. Snad k tomu již brzy dojde. — Ale i v jiném ohledu můžeme býti ku prospěchu sv. víry a Církve naší, když totiž budeme praktickými, to jest když každé příležitosti, každé chvílky, každého halfe využítukujeme ku prospěchu sv. Církve naší.

Příklady to vysvětlím.

Jak mnohý kněz naříká si, že mu málo lidí chodí do kostela do chrámu Páně? Ano víme to, že se při nejlepšímu studiu často přece špatně káže, kdy totiž jsou pod kazatelnou prostory prázdné; kdežto při nabitém kostele kazatel v nutných případech i s malou přípravou velikých dosáhne úspěchův. A přece někdy se naskytá příležitost kázati, kdy jest kostel plný, kdy jsou tam lidé, kteří jsou v kostele jen jednou za onoho času. — Jest slavný pohřeb — kostel plný — honorace dosti — a přece ani celebrant, ani z asistentův nikdo neotevře úst svých, aby v tom zajisté velmi příhodném okamžení promluvil do duše těm živým mrtvým — proto že to není obvyklé. — Na Sylvestra u večer, kdy bývá rovněž nabito takovými, jenž celý rok slova božího nezaslechli, vezmou se litanie a Te Deum — a dost. A takových příležitostí kázati v čas, nečas — našlo by se více.

Kněz musí býti i za našich dnů i v tom ohledu praktickým a posluchače chytat. Aneb, co chytala záliba v barevných oknech za tisíce zlatých? — My se tu kocháme v krásných barvách, jimiž sluneční paprskové na nás si hrají a zatím lítají nám pumy nad hlavou, div se strop nesfítí; padají kule na střechu Církve, ne sice z děl nepřátelských, ale z redakcí frajmaurských, židovských a jiných aliancí. Jest pravda, že barevná okna více kráslejší chrám

Páně, než skla jednoduchá, však ale není to praktickým, aspoň ne za našich bouřlivých časů, kdy katolický tisk tak slabě jest podporován. Za osm set zlatých, jichž takové okénko vyžaduje, co by tu bylo krásných článků, nejen v „Čechu“ a v jiných katolických listech, ale i v listech k víře lhostejných.

Právě za dnů našich musí křesťané větší pozornost věnovati tisku, než leckterým věcem vedlejším. Dnes každý čte nějaký list a kdyby to byl „Denníček“ — on musí něco čísti, protože duše jeho hledá pokrmu duchovního; a právě ta třída lidí nemůže se obejít bez novin, která na kázání nechodí.

V tom ohledu závidím postavení onoho pisatele nedělních kázáníček v „Denníku“: Kdyby to byl rádný kněz, neb křesťan, co by tu dobrého mohl zasít semene v srdce těch, jenž sice křesťany se zovou, ale málo po křesťansky žijí.

Až posud nejvíce se hřeší z náboženské nevědomosti. Podávati pravdy věčné v rouchu zábavném, v listech neb brožurkách, jest jednou z nejpřednějších povinností kněží a křesťanův. V tom ohledu jest podnik Petra Koprivý praktickým. Protož nemůžeme-li kázat, že nemáme komu, pišme a najdeme čtenáře jistě. Pišme i do jiných novin, vždyt každá redakce přijme do listu svého, co jest interessantním, zábavným; a pravdy náboženské v rouše zábavném podati v novinách má býti našim uměním kazatelským.

Jiný příklad:

Sv. Karel Borromejský prodal i zlaté náčiní chrámové, aby pomohl chudým, neboť chudina to jest naše chloubka, to jsou pokladové Církve sv. A jak by se naši Vincenciáni rádi o chudé starali! Co by těch bylo, již by křesťansky skytanou podporou získání a svatě víře zachovávaní býti mohli! Ale bohužel není prostředků, není peněz! — A přece mnohý z našich souvěrců myslí, kdo ví jakou bohumilou obět přinesl, když za 5 zlatých koupil barvotisk v zlatém (?) rámci s figurou, jež všim jiným by mohla býti, jen ne světce podobou. Při tom kolikráte faráře trápí, aby ho dal v kostele na nejpřednější místo a běda faráři, není-li po vůli a protiví-li se vkusu jeho. *) — Často takové obrazy v chrámech, bývají přílohou krvavého románu. Hle, jak naši protivníci jsou praktičtí: aby šel nějaký ten škvár, slátanina jistě nedoštudované hlavy na odbyt — přidá se obraz svatého — a dílo najde kupcův.

Ó jak mnoho nám schází opatrnosti syův tohoto světa a praktiky!

Tu kdysi v jedné farní osadě měli hudebníci rozbitou basu. A hle, co udělali, by si k nové dopomohli? — Ohlásili věneček ve prospěch hudebního choru v kostele, kde ještě basa nebyla. Lid dobrý i farář dobráček přispěli a tak se sešlo k 80 zl. — Basa byla nová, ale o posvěcení hned po velké musela celý půl dne, pak celou noc a na pěknou bručeti v hospodě, protože prý ji páni muzikanti „vyhráli“. V jedné vsi, kde mají filiální kostel a tudíž slavnost božího Těla v neděli, uspořádá hostinský vždy „muziku“, protože jest veliký shon lidu a aby se mu mládež nerozešla, jdou hned muzikanti od chrámu Páně „po oltářích“ do hospody, kde se tancuje.

Jak umí svět využítkovati co božího jest i pro sebe.

Proč bychom my křesťané nemohli použití takové též taktiky oproti světu a jeho náhoncům?

Proč bychom se nespolečovali v rozličná bratrstva, spolky, konference a v nich nehájili zájmů křesťanských?

Proč bychom, když svět velikými intrády láká všechen lid do svých kapliček, neotevřeli chrámy své k plesům a zábavám duchovním?

---

*) Na svaté misiie zámořské, na dětství Ježíškovo, na křesťany v Turecku přispěti — to nedělá takový efekt — jako obraz, lampička.

Kdyby se tak dva, tři kněží, třeba světšti, usjednotili na nějakém tom tří denní (duchovní cvičení) pro lid právě o masopustních dnech, věru by mnohému hříchu předešli, jenž za těch bláznivých dnů za žert se pokládá.

Církev sv. zajisté tak činila již za dávných dob, kdy slavnostem pohanským učinila přítrž zavedením slavností církevních.

Církev naše, jakkoliv jest konservativní, přece je praktickou. Budmež tedy praktickými!

V tom ohledu mohou všem býti příkladem terciáři, v jichž regulní knížce od Pelikovského sepsané taktó čteme str. 112.

Drahocenní bratři, sestry!

„Tichý, tajný boj tmy se světlem vzešel po celém světě. Ve společnosti lidské se to kvasí a dojde jednou k velikým výbuchům, až Pán Bůh dopustí. Když Bůh káže, když Pán Bůh mluví, víme, že slova jeho jsou rány světem otrásající. Na nás terciářích jest však, abychom život svůj zúrodnili.

Hospodařme tou hmotou ku své vlastní spáse a spáse mnohých jiných. Ať ni krejcar, ni drobet chleba neupadne při nás na zmar. Každý čin náš a každý majetek náš nechtě jest činitelem naší spásy. Mámeť před sebou díla veliká, díla sv. Církve. Z domácích děl první jest ovšem katolický tisk, katolické spolky a katolické vychování dítek. Nuže, ty groši chudé vdovy, ty haléři mozolných rukou, posvátný základ dej dílu velkému vši lásky a vy bohatí Arimatheové a Nikodemové dovršte je ku slávě větší a chvále všemohoucího Boha a nejlaskavějšího Dárce a Odplatitele!“

O dušičkách. *)

Napsal František Bedřich.

Zase doba podzimní! Ve přírodě tak smutno!

Listí šumí nám pod nohama smutnou zvěst o pomíjejicnosti všeho vezdejšího; — luhy, které před nedávnem hrály všemi barvami, jsou připraveny o všechen svůj skvost, — a zahledíme-li se do dálky ku horám, vidíme jejich osněžené vrcholky a jakoby volaly k nám: „nadejde dosti brzy doba, že i tvá hlava sbělí.“ Slunko sotva vyhlédlo zhustých mraků zase se schovává, a po jeho bývalém teple ani zdání. —

V době té, tak smutné, nadešel den Dušiček.

Vše ubírá se na hřbitov, proto, laskavý čtenáři přidejme se též ku zástupu. —

Již vcházíme do vrat hřbitovních . . . . Jaká to krása! to moře světél! to množství věnců! ty zástupy lidstva! . . . .

Poblíže vchodu vypíná se překrásný náhrobek, podobný více hřbitovní kapli, než-li pomníku. Věnců na věnci; světlo vedle světla; — vše tak krásně, tak vkusně upraveno! — Každý příchozí se zastaví u pomníku a prohlíží ten přepych a nádheru; ale dlouho nepostojí; táhne ho touha ku hrobu svých milých. —

Hle! zase přichází nějaká dáma s třemi dívkami, z nichž dvě jsou větší, nejmenší pak asi osmiletá.

Všechny jsou oděny krásným a drahým zimním šatem. Již stanuly u onoho krásného pomníku!

Pod náhrobkem tím odpočívá továrník Bitter, o němž vypravují, že předkové jeho bývali chudí; on ale že zvláštním štěstím a Bůh ví ještě čím domohl se ohromného jmění, tak že byl majitelem dvou továren.

---

*) Pro nával jiné látky musilo se do čísla tohoto odložití.

Příchozí dáma je vdova po továrníku a dívky jsou její tři dcery.

„Mamá, to je překrásné!“ praví jedna z dcer.

„Však mne to stálo! — Ale ucheť; aspoň se nám nikdo nevyrovná.“
odvětila matka.

Zatím, co mezi sebou rozmlouvaly, nejmenší dívka znamená se křížem a pokleká na hrob, spíná zbožné ručky a ústa šepotají modlitbu.

Již postřehl ji zrak matčin.

„Julí, co to děláš? Rychle vstaň; zem tak studená; chceš se nastuditi?“ — napomíná matka.

„Ale mami, nech mne; — dovol mi pomodliti se za tatínka“, prosebně odpovídá dívka.

„Již jsem řekla! Vstaň! to by tak scházelo! budeš klečeti jako tamhle ta žebrota, která nemá ani na svíčku. Tatínek má velikou radost z toho, že jsme mu hrob tak ozdobyly, a že jsme ho navštívily.“

Ubohá dívka, srdce to čisté a nezkažené, ještě jednou upírá prosebně oči svých ku matce, ta však rukou kyne, by povstala; proto nechtíc matku hněvati, povstává, než ručky dále má sepjaty a oči obráceny k nebesům a rty přechází modlitba.

„Dívej se, mamá,“ nказuje dcera, „berňová má jen tři svíčky na hrobě a věnec žádný. To je škandál!“

„Mami, dívej se na kontrolorku“, ujímá se slova druhá dcera, „ona má ještě lehký klobouk a zima jen fičí.“

„Nediv se, kde by na to vzala,“ odpovídá matka.

„Ach mami! adjuuktová má právě takový klobouk jako já; — já už svůj vícekrát nevezmu.“

„Co jen ta Horova Rezi o sobě myslí?“ upozorňovala matka dcery.

„Když mají barák na náměstí, tak chce to už dělati panstvo; má kožíšek dle nejnovějšího „Bazaru“.

„Však jí to sluší! Neumí se v něm ani obrátit“, jedněmi ústy odpovídaly dcerušky.

Dlouho stály dámy na hřbitově a prohlížely, jak kdo má hrob okrášlen a jak je oděn. Ještě jednou rozhlédla se továrníková hřbitovem a pak sebevědomě dodala:

„Všechno jsem předělala; z celého města nikdo se nám nevyrovnal. Ukázala jsem, jak jsme si vážily papá, a že na něho věrně pamatuju. — Začíná býti chladno, půjdeme domů.“

Malá Julinka zase pokleká, než již chopila se jí pravice starostlivé matere a rychle ji zvedá ze země se slovy:

„Co jen holka myslíš! Na zmrzlou zemi kleknouti, tím málo pomůžes papínkovi.“

Již ubírají se vznešené dámy ze hřbitova a žádná ani kříže neudělala, ba ani na to snad nevzpomněla; tím méně vzpomněly na modlitbu za zemřelého otce, který snad na modlitbu jejich čeká; jako vyprahlá země na hojný dešť.

Pojďme dále, milý čtenáři, hřbitovem! Všude světel, věnců a lidstva všech tříd a všeho věku.

Támhle vzadu mihá se na hrobě malé světélko; podívejme se tam! U hrobu je žena se čtyřmi dítkami, z nichž je nejstarší asi dvanáctiletý chlapec. Na hrobě dohořívají dvě krejcarové svíčky, jež matka za poslední peníz koupila. Pod zemí manžel její, který byl topičem v továrně Bitterově. Ještě tomu není rok, co stalo se tam veliké neštěstí; praskl kotel a muž její vytažen ze ssutin jako zohavená mrtvola. Zbyla po něm manželka a tyto čtyry dítky.

Na výživu nedostala nic, a proto dnem i nocí pracovala, by zaopatřila všem potřebnou výživu. Všichni jsou oděni chatrným, ale čistým šatem a klečí u hrobu; nejmenší robátko tiskne matka k sobě, by je zahřívala. Nejstarší chlapec má v rukou růženec, všichni modlí se společně za milovaného tatíčka.

Jedno zrnéčko růžence dopadá na druhé a s nimi zároveň dopadají horké slzy na uschlou trávu hřbitovní.

Již řekli posledněkrát: „Ježíš, který za nás ukřížován býti ráčil“, — a tu hlásilo se malé dítě: „Maminko, už půjdeme domů; můj zebe.“ —

„Počkej ještě chvíli“, odvětil matka, „ještě se pomodlíme za duše v očištcí.“

Dítě stíchlo a s ostatními volalo: „Smiluj se nad dušemi v očištcí“

Již se domodlili. Chlapec uschoval růženec; ale ještě se jim od hrobu nechce, ač se všichni zimou teteli.

Ještě jednou znamenají se křížem a modlí se „Otčenáš a Zdrávas“ za tatíčka a po té s hlubokým povzdechem žalu a se slzou v oku odcházejí ze hřbitova.

Kdo, laskavý čtenáři. lépe oslavil den dušiček?

Kdo měl větší radost na věčnosti?

Kulturní listy.

V Praze, dne 17. listopadu,

Dnes tedy má v Praze vystoupiti světoznámá zpěvačka slečna Nilsonova, jež obdrží prý za jedině vystoupení v Grand hotelu celých 6000 zl. Jedna lože prodává prý se až za 30 zl. Místo kdes v zadu po 3 zl.

Kterak těch 6000 zl. honoraru za jediný večer rýmuje se s těmi 6000 dělníky v Praze bez práce, bez chleba! 6000 zl. honoraru za jediný večer odveze se z Prahy ven a 6000 dělníků bez práce a bez chleba v Praze zůstane.

Zároveň dovidám se z novin, že zlatou a slovanskou Prahu naši navštíví, světová zpěvačka Patti, která prý stárnoucí tělo své okrášleno míti bude šperkem v ceně 1'800.000 — píšu — jeden milion osm set tisíc zlatých. Dvě takové bohyně míti v Praze a při tom 6000 dělníků bez práce a bez chleba!

K čemu toto chvástání se šestitisícovým honorárem a skoro dvoumilionovým šperkem v těchto zlých časech, těžko věru pochopiti. Nechci to pravým jménem nazvati, ale čtenář snadno se domyslí, s jakými asi pocity půjde, nebo již šel ku př. dělník ze Žižkova mimo „Grand Hotel“ ve chvíli, když tam za 6000 zl. zpívala Nilsonova?

On za celý den nemůže si vydělati zlatku, ba sotva půl zlatky a zpěvačka za dvě hodiny 6000 zl.

Na úvodním místě pojednal jsem o palčivé dělnické otázce naší doby, nuže tážu se: jest to ten pravý, vhodný způsob, rozluštiti otázku dělnickou? Je to moudré, aneb jen opatrné, rozhlašovati všemi novinářskými bubny, mnoho-li ta která zpěvačka za dvě hodiny dostane honoráře a zač asi šperku na svém těle nosí?

Dovoluju si nazvati tuto chvástavost předně sprostáctvím. Nastrká-li si ku př. některý sprostáček — šosáček, jenž vyšinul se na zámožného hokynáře, aneb i domácího pána na své tučné prsty asi tučet zlatých prstenů, dá se takové parádě každý rozumný člověk do smichu. Navěsí-li si však zpěvačka do uší, na krk a na prsty za milion šperků, tomu se říká „epes rares“ a běží na to se dívat celý svět.

Chvástavost ta i ona je sprostá, a v těchto bídných časech dokonce hříšná, ať již slova horšího neužiju. Dnes není rádo příliš chlubit se přebytkem a přepychem. Oči hladového chudáka zlým jsou rádcem.

Letos bude muset Ježíšek hodně zásobiti se. 6000 dělníků je bez práce a bude jich do vánoc snad 10.000.

Jakou bolest musí chudoučké dítě míti při pohledu do zářících oken boháče, za nimiž vidí kmitati se sterá světélka na štedrovečerním stromě, kolem něhož slyší poskakovati a pokřikovati děti šťastnější! Dítě chudáka na ulici před okny boháče skáče na nohách hadry ovinutých a fouká si do

prstů zimou skřehlých — zdaž by který citlivý člověk nad ním nesplakal, eh co nesplakal, pláčem hlad dítěte se nenasytí a nahotu jeho nepřikryje, — neplačme a neskuhrejme nad hladem a nahotou chudása, nýbrž sáhněme do kapsy a smějme se při tom třeba hodně na hlas.

A letos bude třeba, abychom do kapes sáhli hodně hluboko, snad až na duo. Však tu slyším kohosi — farisea s hrozitánským copem — láteřiti, já letos nedám na vánoční stromek ani groše, já jsem v loni byl též v komitétu a chodil jsem po domích sbírat, žebrat na Ježíška, a co jsem z toho měl? — samý nevděk.

Nelze upříti, že marnivost lidská nemalou hraje roli při sbírkách k účelům národním a náboženským. Mnohému lahodí velice, čte-li se co horlivý sběratel na vánoční stromek aneb na Matici v novinách. Platí sice o takých výrok Kristův, jež vynesl o fariseích, konajících dobré skutky, aby vidíni byli, že v z a l i o d p l a t u s v o u; avšak nám lidem nesluší o nich přísně souditi, aneb dokonce je odsuzovati. Kdož chce chudým prospívati, musí nezřídka i marnivost lidskou učiniti si služebnou; nesmí ji sice úmyslně hověti, aneb ji podněcovati, nesmí ale ji též urážeti. Takováto uražená marnivost říkává: vícekrát na Ježíška sbírat nepůjdu, beztoho mám ze všeho jen nevděk, pomluvu a pod.! Milý příteli, právě těmi slovy dokazuješ před světem, z jakých pohnutek jsi ku sbírkám se propůjčoval, zdaž z marnivosti aneb i ctižádosti. Chování také je skoro dětinské. Hráti si hned na uraženého nesvědčí o valné lásce k chudině. Pravda, že mnozí chudí strašně nevděční bývají. My však, kteří máme se za dokonalejší, musíme nevděk jejich láskou k chudým překonávati. Dobře, vyvrziž jej z počtu chudých, ale proto neodsuzuj všecky chudé vybrůžkami, že vícekrát ku sbírkám na ně se nepropůjčíš, aneb že vůbec dárku jim neudělíš. Pro jednoho chudása pyšného duchem a byť jich i více bylo, nesmíme odsuzovati všecky. Buďme vždy velkodušní. Omluvme raději reptavého chudása úvahou asi touto: dejme tomu, že bych já byl na jeho místě — v té jeho bídě a nouzi a v té nahotě. Oči moje denně viděly by sta tisíce jiných oplývati statky vezdejšími. Každý spíše dívá se nad sebe, nežli kolem a pod sebe a vidí jen, kterak každému na světě vede se líp, a nikoliv hůře nežli jemu. Kterak tu snadno budí se v srdci pocit trpkosti, závisti a škodolibosti, a kterak snadno vytryskne z hořkosti srdce na jazyk reptání a pomluva! Snášejme jen po několik let útisky a krivdy mocnějších a uvidíme, kterak náchylným stává se k reptání člověk jinak i tichý a mírný. Buďmež — pravíme — velkodušní k takým reptalům, přičítejme raději reptání jejich mnoholeté bídě a nikoliv zlému, zkaženému srdci. Zanechme Bohu soud a v dobrých skutcích setrvejme. Pravda, že taký reptavý chudáas škodí jiným chudým hodnějším, protože zavírá srdce dobrodinců ku všem chudým, avšak reptání jeho neopravňuje nás odpírati chudině milosrdenství. Což je na světě labužnických fariseů, kteříž osvobozují se od dobročinné výmluvou, že prý ten a onen krejčárky sebrané v kořalně propijí! Kterak pro krejcar hned každého žebráka odsuzují! Zdaž v tom nestávají se podobní tomu služebniku nešlechetuému, jenž pro pár denárů hrdloval se svým spoluslužebníkem? Kdož do roka hrdlem a břichem svým probání chutných krmí a lahodných nápojů za sta i tisíce, ten zehře na chudása, že si za krejčárek časem a snad každodenně kupuje něco — pro zabřání. Nemíníme tímto snad putykářství chudiny schvalovati, ovšem ale před copářským farisejstvím mnohých pánů z tříd zámožnějších varovati. Nedejž Bůh, aby jednou leckterý chudáas, jehož za živobyti vidíváme zabíhati do putyky, soudcem byl lahůdkářů a břichopásků, kteříž co den častují sebe a jiných v nádherných hostincích!

Nuže, doba vánoční se blíží. Chudiny přibývá každým dnem. Pro lásku a milosrdenství Ježíše Krista, jenž odplatitelem jest každého sousta a každé kapky vody, udělujmež dle možnosti chudině a zejména její mládeži, abychom připravili jí štědrého večera a získali ji dobrodiním Pánu Ježíši!

Přišel dělat vísity.

Pan . . . . nu, říkejme mu pan Snažlivý, dokončil právě v Praze své studie, dodělal doktorát z lékařství, z čehož následuje, že k jeho jménu ihned přidati musíme dvě malinká sice, ale velmi významná písmenka dr. Tedy p. dr. Snažlivý přijel z Prahy domů do svého rodného městečka Brodu . . . . nedopovíme, zdaž českého, německého, železného . . . . slovem přijel co pan doktor domů. Otec jej vítal radostnými slzami v očích, matka líbala jej se slzami na tvářích a jediná sestra celovala bratříčka se slzami na rtech. Bylo to radosti po dokončených studiích!

— To musíš zítra vísitu udělati u pulmistrovic, — pravil otec.

— A u poštmistrovic, oni se na tebe vždycky těší, — podotkla matka.

— Na správčovic nesmíš zapomenouti, to viš Mária — — doložila významně sestřička Helenka.

— A snad též u učitelovic? — tázal se mladistvý p. doktor.

— Nu ovšem, ukaž se celému světu, vezmi to třeba od domu k domu a začni hned s radovic, kupčovic, a to se rozumí, p. kmotra nemineš, — připomínal otec.

— Musím bleděti, abych si zítra všechny vísity odbyl. Musím vám totiž drazí rodiče sdělit, že jsem přijal státní službu a že v osmi dnech musím dostaviti se do Terstu, kdež budu přidělen co lékař na lodi . . . . jež s arcivévodou . . . . ve čtrnácti dnech vypluje na cestu kolem světa. Musím tedy všim potřebným na cestu tak dalekou se zaopatřiti.

— Tedy to přece pravda, že se pustíš na moře? — tázala se plačky matka.

— Bude to snad mé štěstí. Moji kolegové mi takové vyznamenání závidí. --

— — — — —
Pan dr. Snažlivý druhého dne odbyl si celou spoustu vísit. Lichotilo mu nemálo, že ze všech oken oči se na něho smály a ze dveří rámě a ruce k němu vztahovaly.

Když si byl všechny vísity odbyl a v několika dnech doma trochu prádla zaopatřil, nastalo loučení s domovem.

— Za tři leta, dá-li Bůh, opět se uvidíme — pravil k rodičům.

— Teprv za tři leta? — lkala matka.

— Cesta vyměřena na tři leta. —

— Toť bude věčnost! — nařikala sestřička. — Ale psátí nám častěji budeš? — Ovšem že! — Odejel.

— — — — —
Uplynuly tři roky. Vděčný synáček psal hned z Terstu, pak z Gibraltáru, pak z ostrovů Kanárských, pak z Rio Janeira v Brasílii, pak až ze Sidneye v Australii. Pak teprv po půl letě až z Bombaye v Indii. Uplynul rok a přišel dopis odkudsi z ostrova Madagaskaru. Opět rok a došel list z mysu Dobré naděje v jižní Africe, odkud rodičům a známým oznamoval, že za veliké služné přestoupil do služby anglické, a že hodlá procestovati střední Afriku. Uplynula tři leta. Od p. dra Snažlivého přicházely zprávy vždy sporejší, v nichž ve všech jevil nemalou touhu spatřiti své rodiče, a opět udělati vísitu přátelům a starým známým, že však okolnosti jej vždy zdržují. — — —

Uplynulo deset, patnáct, dvacet roků, p. dr. Snažlivý dosud se domů nevracel.

* * *

Po třiceti letech zavítal na jaře hned z rána do městečka jakýsi vznešený a jak vidět bylo i bohatý, obstarlý již pán s hlavou naskrz šedivou. Slezl v hostinci. Lidé maloměstští, dívali se a hádali, kdo to co zač, odkud

a kam? Nikdo ho neznal. Tázali se kočího, ale ten věděl jen tolik, že pán má zde nějaké přátele.

Příchozí přestrojiv se šel po náměstí a zašel si stranou k jednomu domku.

— Nezdůstává zde starý Snažlivý? — tázal se cizí tváře ve dveřích.

— Kdež pak ten je! Umřel před desíti lety. —

— A paní Snažlivá? —

— Umřela před pěti roky. —

Neznámý, ale náš známý p. dr. Snažlivý zarazil se.

— A kde jest jejich dcera? —

— Provdala se kamsi za Prahu, nevíme, jak se jí vede. —

Pan dr. Snažlivý zamyslel se a po chvílce pravil:

— Nuže odbudu si několik visit. — Zašel k purkmistrovic. — Je p. purkmistr doma, totiž ten starý z roku . . ., živ a zdrav? —

— Co Vás napadá! umřel před patnácti roky. —

Odešel k poštmistrovic. — Pan pošt mistr? paní pošt mistrová? —

— Odjeli oba s extrapoštou na hřbitov, — vtipkoval podomek.

Zašel ku správčovic — Pan správce? —

— Oh ten již dvacet roků je v hrobě. —

— A bývalý p. učitel? —

— Všecko se to odstěhovalo na hřbitov, — prohodil blíž kostela starý hrobník. — Jen já ještě čekám na odchod, a smím-li prosit, kdo vy jste? —

Neznámý zamlčel se. Jeho osmáhlá tvář zbledla. Zavrávoral ku dvěřím hřbitovním.

— Nuže, — pravil, — nemohu-li odbývati visity ve městě živých, odbudu si je zde ve městě mrtvých. — A vtisknuv hrobníkovi zlatník pravil: — prosím vás, příteli, dovedte mne nejdříve k mým rodičům — — Snažlivým. —

Hrobník již věděl, koho před sebou má. I vedl jej.

Pan doktor pokleknul na hrobě rodičů a modlil se. Bohaté slze mu kanuly s očí.

Po chvílce vstal a pravil: a teď musím dělati visity u všech známých hrobů. — Kde jsou purkmistrovic? kde pošt mistrovic? správčovic? učitelovic? — — Chodil od hrobu ke hrobu a dělal visity, visity na kolenou. Když na hrobech všech známých se pomodlil, vstal a pravil k hrobníku: — Usadím se ve svém rodném městě, abych častější konati mohl visity do města mrtvých, až konečně odbudu si zde visitu poslední. —

D o p i s y.

Z Brna.

K dopisu „Slovanská jména na křtu sv.“ v posledním čísle výborné „Obrany víry“ uveřejněnému, dovoluji si následující podotknouti:

Pravdu di váš p. dopisovatel, že u nás čím dále, tím častěji se stává, kterak otcové nebo kmotři žádají, by dítkám při křtu sv. dána byla jména slovanská. Že za takých příležitostí při vši dobré vůli různé kyselosti a spory vznikají, dokazují zkušenost. Kterak se nám tedy zachovati?

Církev katolická, předpisujíc na křtu sv. jména svatých nebo světic, nezavrhuje nikterak jmen Svatých českých aneb slovanských vůbec — byť i tomu neb onomu panu křtiteli nebyla známa jakožto jména skutečných světců nebo blahoslavených.

Rovněž zajisté nezapovídá Církev cizí jméno překládati do řeči české nebo jiné slovanské, čehož důkazem jsou i úřední, církevní listy. (Leo=Lev.) Že tudíž směli i smí Čechové biblická i nebiblická jména svatých čechisovati, sotva as kdo bude popírati.

Než dovoluji si jíti i dále — ovšem jen můj to náhled skrovný! Myslím, že ani to nemůže býti nikterak na závadu, mají-li, anebo dávají-li se dětem i jména taková, která se nenalezají mezi svatými; jinak by do církve katolické nebyli mohli přijati býti ani Václav, ani Ludmila, ani Prokop atd., kteří zajisté dříve byli křesťany, nežli křesťanskými svěťci. Ovšem že by takový křtěnec musel dostati ještě jméno nějakého svatého neb svěťce a to dle úmyslu a předpisu sv. Církve. Doufáme, že tento náhled konservatismu církevnímu nikterak neodporuje, jinak by počet svatých a svěťců aspoň dle jmen byl už uzavřen.

Zajisté na prospěch by bylo, k poučení křtitelů i otců a na uvarování mrzutostí, by vydán byl seznam jmen křestních úplnější, než se v kalendářích nacházíva.

V Brně, dne 6. listopadu 1885.

A. S.

D r o b n o s t i .

Šel kdysi člověk okolo kapličky, v níž se nacházela socha p. Marie. (Bylo to u Prostějova.) Podíval se na sošku a hle, zdálo se mu, jakoby se oči sošky otáčely. Řekl to druhým, rozhlásilo se to a zástupy lidu směřovaly ku kapličce se pomodlit k P. Marii, přesvědčiti se o pravdě a vyprositi si milostí. „Nevím, kde ten lid rozum nechává, že pro takovou hlouposť tolik času prozahálí“, pravil jeden „osvícenec“ z kraje, „já tam půjdu a dobře jim to řeknu — věru budou na mne pamatovati.“ A pamatovali; šel, podíval se na sošku o — oči se točily. Řeč již měl napřed nastudovanou, zapoměl, padl na kolena a modlil se. Od těch dob bylo jej viděti každodenně v kostele, důkaz, že nepovažoval více čas v pobožnosti ztrávený za zahálku. (NB. Případ tento udál se asi před 2 lety.)

K činnosti missionářů. Americký missionář P. Karlstätter z T. J. vypravuje, že když se posledně v městě Rigley (Ohio) konati měla sv. missie, Pán Bůh sám ku zdárnému působení missionářů již napřed napomáhal. A to se stalo dvoji podivuhodnou událostí.

Krátce před započatím missie napomínal místní duchovní správce jednoho skorem již sedmdesátiletého starce, aby se přec jednou s Bohem smířil, načež tento odpověděl: „Plus tard!“ (až později.) — „Jak mile budu 80 roků star, pak se budu zpovídati!“ Však na krátko před tím, než dosáhnul 80. roku, ranila ho na poli mrtvice. Syn jeho, jenž zaslechl otcovo sténání, spěchal mu ku pomoci, ale — spatřil již mrtvolu.

Jiný opět, který též po mnohá leta své náboženské povinnosti zanedbával, obrátil se kajicně k Pánu Bohu na loži smrtelné a byl právě v ten den, kdy sv. missie započala, církevně a slavně pohřben. — Tak se naplnilo tajemné slovo pisma sv.: „Jeden bude přijat a druhý opuštěn.“ (Mat. 24, 40.)

Nesměj se, aby ti nebylo do pláče. Protestant jeden vida, kterak zbožní katolíci se vši důvěrou se koupou ve studánce sv. panny Winfridy v Anglii za času velmi studeného (bylo to 3. listopadu), aby se uzdravili, posmíval se uštěpačně a pravil: Co jen tomu hloupému lidu připadá se v této vodě koupati, já si v ní umyji svoje boty. I skočil se šavlí do vody. Než v tom bylo mu pocítiti zázračnou moc vody — v okamžiku ochábl na všech údech. Po více let byl ochromen, na vozíku vozen, slouže za doklad zaslouženého trestu a výstražný příklad druhým — Později činil pokání a v téže vodě, jež mu takové neštěstí působila, úplně ozdravěl. (Morris. S. J. Zápisky Jesuity.)

Jak pochodil s Darwinismem. V pravo od železnice v Hradci bydlela chudá žena, matka dítěte, jež právě do školy chodilo. Dítě bylo ve škole, matka naň vzpomínala. V tom cupkalo děvčátko do schodů a sotva, že spatřilo milou matku, volalo: „Matinko, je to pravda, že člověk z opice pochází?“ Matka se poobrátila, dívá se na dítě a plesk! již ucítilo políček na tváři. Teď teprv počala matka dítěti „levity“ čísti a pravila: „Počkej, já tě naučím svou matku opici nazývat!“ „Vždyť já jsem to neřekla, pravilo plačky děvčátko, p. učitel nám

to dnes vykládal. Na to matka zkrátka a dodře: „Možná že matka p. učitele jest opici, tvá matka však nikdy, rozuměla's?“ — Druhého dne bylo po vyučování; p. učitel vyptával se se vši vážností a přisností dětí na včerejší přednášku a jako to při učencích bývá, že vedou dítko od předmětu jednoho ke druhému, od vola k oslu, od osla ku psíkovi a od psíka ku opici a od opice ku člověku, tak i zde bylo. „Od koho, že pochází člověk? Ty Terezie, víš-li to“, pravil při vrozené si milosti p. učitel. (Terezie bylo ono děvčátko, jež políček dostalo.) Místo odpovědi, plakalo. Učitel v tichosti se raduje, že děti před ním takovou úctu mají, tím, že sotva mluvíti se odvažují, i když se jich doptává. Když viděl, že Terezie nechce s opicí ven, napomáhá jí k tomu a konečně praví sám, co včera přednesl: že člověk od opice pochází. Teď teprv se otevřela dítěti ústa: „Já jsem to včera řekla mamince a dostala jsem proto políček.“ „Pak tě lituji“, pravil láskyplně p. učitel, „tvá matka tomu tak nerozumi, jako já“. To jsem také řekla mamince, ale ona na to: „Možná, že matka p. učitele jest opicí, ale tvá ne.“ Hlasitý smích ovládl učenlivou mládež. Učitel vtáhl dle zvyku svého v levo jazykem kníry v ústa, hlodal je na konečku a bručel pro sebe. Hloupé hovádko nerozumné ženy! Vidí-li od těch dob školní mládež matku učitelovu na ulici, trká se vespolek lokty a šeptá: Viz tamto matku, jež opice plodí.

(Hattler Wanderbuch in die Ewigkeit.)

Statistika víry celé zeměkoule. Na celém okršku země jest půldruhého tisíce milionův lidí. Jedna třetina všeho lidstva je pokřtěna, kdežto druhé dvě třetiny, tedy celý tisíc milionů lidí neklaní se ještě pravému Bohu trojjedinému. Největší počet pohanů po Mohamedánech (200 mil.) čítají přívrženci Konfuciovi (400 mil.) v Číně, kdež právě za minulé měsíce tolik tisíc katolíků bylo pro víru povražďeno. Vzdor tomu přibylo katolíkův na celém světě (dle nejnovějších udání misijnářův) více než 50 mil. a tudíž může se počítati všech katolíků na zemi 273 až 300 mil (a nikoliv, jak chybně se počítalo, 212 milionů.) Židův jest 7 mil. Jak tedy mnoho milionův čeká na sv. Evangelium, ale jak mnoho milionův, již povrhlo spasitelnou vírou Kristovou a drží se uprostřed křesťanství své z vlastní hlavy utvořené víry t. j. nevěří nic! Budmež aspoň modlitbou a milodary apoštoly těch nesčíslných bludovců a nevěrců. A proto napomíná nás sv. Pavel: „Prosím pak především, aby činěny byly prosby, mo dlitby, žádosti, dikččinění za všechny lidi . . . nebo to dobré jest a vzácné před Spasitelem naším, Bohem, který chce, aby všickni lidé spaseni byli a ku poznání pravdy přišli.“ I. Tim. 2, 1.—4.

Jste z rodu šlechtického? ptal se František I., král francouzský, Duchatela, biskupa Maconského. „Sire“, odvětil tento, „byli 3 bratři v arše Noemově, nevím od kterého pocházím.“

Návěští.

Posylajce i 3. číslo „Obrany víry“ s 2. sešitem „Kalendáře“ všem dosavadním odběratelům, žádáme uctivě, aby, kdož by listy naše dále odebírali nemínil, nám číslo toto nazpět zaslali si neobtěžoval. Vracení 1. sešitu „Kalendáře“ nejen že nežádáme, nýbrž jej podle přání, pokud zásoba stačí, i jinam ještě zaslati jsme ochotni. — Prosíme však, aby přihlášky k odebrání listů našich co nejdříve byly učiněny.

Vydavatelstvo.

Obsah „Obrany víry“:

Advent. — Ku slavnosti neposkvrněného početí Blahoslavené Panny Marie. — Křesťané! budme praktičtí! (Od V. B.) — O dušičkách. (Napsal Frant. Bedřich.) — Kulturní listy. — Přišel dělat visity. — Dopisy. — Drobnosti.

Nakladatel, vydavatel a odpovědný redaktor: PETR KOPAL.

Tiskem knihtiskárny Cyrillo-Methodějské (J. Zeman a spol.) v Praze.